

ÚTTHEIMURINN

Ófriðaliga Latín-amerika

Í fyra ár hefur »Marshall-ætlan« Kenedy forseta fyrri Latín-amerika — »Framburðssamgongan« — nú virkað, men fyra ára dagurin kom aftaná ein mánað við bara ringum tíðindum frá hesum mikla óki, har menn stríðast við innlendis politískar trupulleikar, økonomiskar kreppur og sosialan ófrið.

ARGENTINA (fræls republik 1816): Aftaná fleiri mánaða ófrið har figgarligt kaos hefur hótt, og har hervaldið hefur mótmælt dyggari og dyggari, vantar ein, at hin valda stjórnin annaðhvørt má umskipast til eina samgongustjórn ella fara frá. Hóvuðsandstøðan kemur frá fyrrv. fyribils-forsetanum Pedro Aramburu, herleiðara, sum nú er leiðari av flokki sínum.

URUGUAY (sjálvstøðug republik 1828): Framhaldandi verkföll, gotuófriður, fossandi inflátið og minkandi útlutningur hefur lagt hin góða figgarstandin, ið var, í sor.

BRASILIA (portugisisk til 1822, keisaradømi 1822—29, síðan republik): Vaksandi hóttaðir um høgri-litað militærkvett móti til moderat stjórnini, sum ynskir snarligt val.

PARAGUAY (fræls republik 1811): Næstan 10 ára einaræði hefur knúst sjálvt hin mildasta formin fyrri andstöðu.

PERU (fræls republik 1921): Guerillabardagar bæði í býnum og í Andesfjallunum við stríðsmonnum innkallaðir millum teir jørðhugrandi, blóðfátaka indinararnar, hvørs stóða er vorðin alt annað enn betri síðan hjálанда-tiðina.

BOLIVIA (fræls republik 1925): Egoisma og girnd, fátækradømi og politiskur ófriður er tað einasta landið hefur nóg mikið av, og sum ein veit altíð er til stóðar. Tveir herleiðarar hava tikið alt valdið í landinum.

EQUADOR (fræls republik 1822): Gotuófriður, ósing millum studentarnar og millumklassan móti eini herstjórn, sum hefur bitit seg fasta eitt longri áramál.

COLOMBIA (fræls republik 1819): Illa lýdd sparitiltøk framd fyrri at bota uppá hitt ógliga undirskotið. Vælstandurin, ið áður ráddi í landinum er farin orsakað av innanhýsis stríði í flokkunum, og har sjálv stjórnin er í tvíningum, og har forsetin Guillermo Valencia brúkar meginpartin av tíð síni tíð at skriva — heilt góðar — yrkingar.

VENEZUELA (fræls republik 1811): Ein stóðugur og kostnaðarmikil bardagi heldur fram millum Castro-sinnaðar partisanar og stjórnina. Landið hefur bert havt 3 fræls val, síðan tað fekk sjálv-ræði.

PANAMA og EL SALVADOR (frælsar republikkir ávikavist 1903 og 1828): Demokratilið hefur gjørt ávis framstig — men tær máttmiklu ríku familjurnar spara einki, tá tað ræður um at vinna valdið.

NICARAGUA (fræls republik 1821): Ein marionet forseti stendur undir commando av tveimum bróðrum — annar ein fyrrv. for-

seti og hin ovasti leiðari fyrri herin.

HONDURAS (fræls republik 1821): Ein einræðisharri av tí gamla skúlanum hefur alt valdið — og politiska kúgingin er ógvuliga álvarsom.

GUATAMALA (fræls republik 1821): Tað val, herstjórnin hevði eftirlit við nýliga, loyvdí veljaranum bara at siga ja ella nei til valeynni á einum einsamøllum lista.

BRITISK GUIANA og HONDURAS: Sjálvstýri í umbúna. Í Guiana eru tað bretskir hermenn, ið forða harðrendum rasu-samanbrestum.

HAITI (fræls republik 1804): Stóðugt hungursneyð, ótti og deyð — meðan einræðisharri, Duvalier, forseti, fyrireikar at seta seg sjálv-an sum keisara.

SANTO DOMINGO (fræls republik 1804): Hóast royndir USA, STs og OAS at fáa skil á víður-skiftunum er hin mikla flokjan enn ikki loyst.

KUBA (fræls republik fyrst í 1902 og seinri 1934): Hóast Castro hefur rátt fyrri borgum í 7 ár, eru lívilikindini sera vánalig.

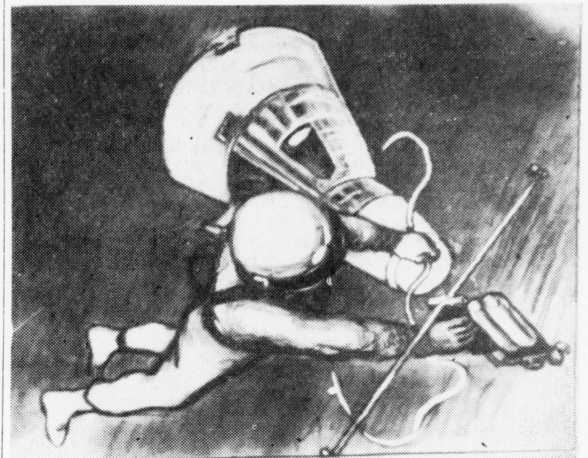
MEKSIKO, CHILE og COSTA RICA (frælsar republikkir ávikavist frá 1811, 1818 og 1821): Bara hesi trý lond og fyrri ein part Venezuella (frælst 1811) og Peru (frælst 1821) — kann ein tala um sannar royndir at bota um figgarviðurskiftini, politiskan samdrátt og sosialar ábøtur, soleiðis sum tey amerikansku londini avgjordu, tá tey undirskrivaðu »Framburðar-samgonguna« í 1961.

Tað var forsetin í Chile, Eduardo Frei, sum fyrri stuttum lýsti viðurskiftini í Latínameriku við hesum orðum:

»Um ein samfelagsskipan skal dómast eftir tí hon skapar, hevur hon, vit kenna í Latínameriku higartil skapað 70 miljónir analfabatar, miljónir uttan tak yvir hovið, inflátið og stóðugt skiftandi einaveldisharar ...«

Rúmdarferðinar higartil

Sovjet hevur higartil ligið á odda í rúmdini, men við Gemini-royndini hava amerikenn (astronautarnir Gordon Cooper og Charles Conrad) sligið allar rekordir við 8 døgum og 121 ferðum ið svarar til 5,3 miljónir km.

Rúmdarmaður uttanfyri rúmdarfar sitt

Higartil eru hesar rúmdarferðir farnar fram:

12. april 1961: Russarin Yuri Gagarin 1 umferð í 1 tíma 48 min.
6.-7. august 1961: Russarin German Titov 17 umferðir í 25 tímar 18 min.
20. febr. 1962: Amerikumaðurin John Glenn 3 umferðir í 4 tímar og 55 min.
24. mai 1962: Amerikumaðurin M.

Carpenter 3 umferðir í 4 tímar 56 min.

11.—15. aug. 1962: Russarin Andrian Nikolajev 64 umferðir í 94 tímar og 22 min.

12.—13. aug. 1962: Pavel Popovitch 48 umferðir í 50 tímar 57 min.

3. oktbr. 1962: Amerikumaðurin Walter M. Shirra 6 umferðir í 9 tímar og 13 min.

15.—16. mai 1963: Amerikumaðurin Gordon Cooper 22 umferðir í 34 tímar og 20 min.

14.—19. juni 1963: Russarin Valery Bykovsky 81 umferðir í 119 tímar og 6 min.

16.—19. juni 1963: Russarin Valerija Tereshkova 48 umferðir í 70 tímar og 50 min.

12.—13. oktbr. 1964: Teir 3 russ-

India ætlar at sterilisera 3 milj. árliga

INDISKA STJÓRNIN Í BARDAGA MÓTI TÍ ÓHUGNALIGA FOLKAVOKSTRINUM: 1 MILJÓN BARNABURÐAR UM MÁNAÐIN

INDIA HEVUR NÝLIGA SETT SÆR EINA FOLKAEFTIRLITSSTEVNU, HVØRS ENDAMÁL ER AT MINKAÐ BARNABURÐATALIÐ NIÐUR Í HELVT EFTIR 10 ÁRUM

India ætlar at brúka 1,4 milljarðir krónur tey komandi 5 árin fyrri at minka um barnaburðatalið, sum í løtuni er 1 milj. um mánaðin.

Fólkatalið í landinum er nú 485 milj. Hetta er ein óking uppá 150 milj. milj., síðan landið fekk frælsi í 1947. Einstakir embætismenn halda at í landinum, har nógvur kvinnur eru ommur, tá tær eru 30, longu hefur eina hálva milliard ibúgvur.

900 MILJÓNIR INÐARAR UM 30 ÁR

Ókst fólkatalið við somu snarferð sum nú, verður ibúgvaratálið 900 milj. um 30 ár.

Fólkavoksturin var bara 13,3 pst. í tíðarskeiðinum frá 1941 til 1951. Tey fylgjandi 10 árin var voksturin 21,5 pst. Hetta var orsakað av betri heilsuviðurskiftum, m.a. bardaganum móti malaría, sum áður kravdi fleiri miljónir mannalív.

Samstundis var farið undir stórt upplýsingararbeiði í teimum 600.000 byggunum í landinum, har sagt verður frá familjuplanleggingarstevnunum og tilkum m.a. eis-

ini upplýsingar um brúk av fyrribyrgjandi midlum.

SJÁLVBØÐIN STERILISERING

Hóast 850.000 fólk sjálvbøðin hava latið seg sterilisera, hevur India ikki havt held við sær við sliktum tiltøkum áður. Tó eru onkur undantøk. Í Bombay og fleiri stórrí byum er burðatalið væl minkað. Men á byggunum, har meginparturin av fólkinum býr, hevur ikki borið væl til.

Tað tykist næstan ógjörligt at vinna á trupulleikunum í Indiu. Landinum tørvar í stóran mun sosialráðgevarar, læknar og sjúkraisystar, Bløð eru bara í teimum

stóru býnum. 80 pst. av fólkinum eru analfabatar. Útvarp landsins tekur sær meira av at endurgeva røður hjá ráðharrunum enn sosialum viðurskiftum.

YVIRTRÓGV

Ein stórir meinbogi er undir øllum umstøðum at vinna á. Fólk eru full av yvirtróg, og henda yvirtróg røkkur allar vegir.

Men hóast alt skilja myndugleikarnar, at fólkavoksturin má minkast, um ikki landið skal ganga til grundar.

Málið við nýggju eftirlitsskipanini er at minkað fólkavoksturin frá 4 pst. niður í 2,5 pst. eftir 10 ár og heilt niður í 2 pst. skjótast gjörligt.

Myndugleikarnir kenna seg visir í, at tað vildi eydnast at minka fólkavoksturin við 3 pst. innan 15 ár, um 3 milj. menniskju millum 30 og 45 ár vildu latið seg sterilisera á hvørjum ári.

GAGARIN

aramir Vladimir Komarov, Konstantin Feoktistov og Boris Yegorov 16 umferðir í 24 tímar og 17 min.

18.—19. mars 1965: Pavel Belyayev og Alexei Leonov 17 umferðir í 26 tímar og 2 min.

23. mars 1965: Amerikumaðurin Virgil Grisson og John W. Young 3 umferðir í 4 tímar og 54 min.

3.—7. juni 1965: Amerikumannin James A. McDivitt og Edward H. White 62 umferðir í 67 tímar og 59 min.

Lýsið í SOSIALINUM!

FÆRØSK MARGARINE

Vita No 1

VITAMINISERET

FÆRØSKT PRODUKT

FINT PRODUKT